

وزیر بهداشت بازگشایی مدارس و دانشگاه‌ها را منوط به روند واکسیناسیون دانست

مهر غیرحضور

گروه اجتماعی

«بازگشایی مدارس و دانشگاه‌ها منوط به روند واکسیناسیون است.» روز گذشته وزیر بهداشت دولت سیزدهم تعارف را تا حدی کنار گذاشت و اعلام کرد که بدون وجود واکسیناسیون تاحد قابل قبول نمی‌شود برای روز بازگشایی فیزیکی مدارس و دانشگاه‌ها بحثی داشت. در چند ماهه اخیر، به خصوص از سوی آموزش و پرورش مدام در مورد بازگشایی مدارس از مهر ماه اخبار ضد و نقیض می‌رسید؛ اخباری که تکیه بر بازگشایی مدارس داشتند و در ادامه آن را منوط به نظر ستاد ملی کرونا می‌کردند اما کارشناسان آموزش در عین حال که نسبت به آسیب‌های جدی دوری از مدرسه هشدار می‌دادند، می‌دانستند که بدون وجود واکسیناسیون گسترده امکان عملی این بازگشایی بدون تحمل ریسک بسیار وجود ندارد.

روز شنبه پایگاه خبری وزارت بهداشت به نقل از بهرام عین‌اللهی، وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نوشت: «قطعا بازگشایی مدارس و دانشگاه‌ها اتفاق خواهد افتاد اما این موضوع منوط به روند واکسیناسیون است.» او به صورت خاص در مورد دانشجویان توضیح داد: «تا به امروز همه اساتید دانشگاه‌ها که اغلب در سنین بالا هستند واکسینه شده‌اند و واکسیناسیون دانشجویان نیز از هفته آینده انجام می‌شود. بسته به میزان واکسیناسیون، بازگشایی نیز عملیاتی خواهد شد تا دانشگاه‌ها به وضعیت عادی و کلاس‌های حضوری بازگردند.» روز گذشته خبرگزاری دولت اعلام کرد که سه‌شنبه قرار است «بررسی موضوع مهم بازگشایی مدارس و دانشگاه‌ها در شرایط کرونایی کشور با حضور وزیر علوم، تحقیقات و فناوری، وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سرپرست وزارت آموزش و پرورش» در برنامه کمیسیون آموزش مجلس قرار داشته باشد.

درست در روزی که وزیر بهداشت بازگشایی مدارس را منوط به روند

واکسیناسیون دانست، از سوی آموزش و پرورش اعلام شد که انتظار می‌رود از آبان‌ماه مدارس رفته رفته و مرحله به مرحله بازگشایی شوند. روز گذشته معاون آموزش متوسطه وزارت آموزش و پرورش به ایرنا گفت: «مقرر شده است که شرایط بازگشایی حضوری مدارس از آبان‌ماه به صورت تدریجی، آرام و با کسب اطمینان از سلامت دانش‌آموزان آغاز می‌شود.» در عین حال دیگر مشخص است که آموزش و پرورش هم اصرار پیشین خود را روی بازگشایی از اول مهر ندارد. علیرضا کمرئی گفته است: «شروع فعالیت آموزشی دانش‌آموزان از اول مهر به احتمال زیاد به صورت غیرحضوری خواهد بود.» به گفته او اولویت بازگشایی با مدارس کم‌جمعیت خواهد بود و نه مانند سال گذشته براساس رنگ‌بندی شهرها. او توضیح داده است: «بازگشایی مدارس سال گذشته بر مبنای رنگ‌بندی شهرها از نظر شیوع ویروس کرونا بود اما در حال حاضر این موضوع تابع رنگ‌بندی نخواهد بود و سیستم‌های اجتماعی در تلاش هستند که سطح سرایت‌پذیری کرونا را به واسطه فاصله‌گذاری اجتماعی، کاستن از اجتماعات و واکسیناسیون کاهش دهند. مناطق آموزشی که تراکم دانش‌آموز در آنها کمتر است، کلاس‌های با جمعیت کمتر دارند و امکان فاصله‌گذاری اجتماعی در محیط آموزشی آنها بیشتر است، در اولویت بازگشایی قرار می‌گیرند. بنابراین مدارس با جمعیت کم در مناطق کم جمعیت یا پیرامون استان‌ها، در برخی شهرستان‌ها و مدارس روستایی در اولویت بازگشایی هستند. علاوه بر این، امکانات آموزش دیجیتال در این مناطق کمتر است و باید امکانات آموزشی بیشتری برای آنها مهیا شود.»

بنا بر گفته‌های این مسوول آموزش و پرورش تزریق دوز اول واکسن معلمان به پایان رسیده است و ابراز امیدواری شده که تا پایان شهریور تزریق دوز دوم‌ها هم به دنبالش آغاز شود و به قول کمرئی تا پایان شهریور «در بسیاری مناطق به نتایج قابل قبولی دست یابیم.» او تأکید کرده که با توجه به مدت زمانی لازم پس از دوز دوم تا به وجود آمدن ایمنی لازم در برابر ویروس و نیز لزوم واکسیناسیون کسانی که با دانش‌آموزان سر و کار دارند مانند رانندگان سرویس مدارس، از آبان به بعد می‌توان شاهد تغییراتی در روند حضوری شدن مدارس بود. بعد مساله خود دانش‌آموزان و والدین آنها به میان می‌آید. معاون آموزش متوسطه وزارت آموزش و پرورش گفته است: «با توجه به اینکه دانش‌آموزان کمتر از کرونا آسیب می‌بینند و امکان دارد که ناقل کرونا برای والدین باشند، پیش‌بینی شده که تا زمان بازگشایی، والدین هم واکسینه شوند.» این یعنی واکسینه شدن والدین یا سرپرستان بیش از 15 میلیون دانش‌آموز کشور که البته جمع قابل‌توجهی از آنان احتمالاً همزمان با اعلام گروه‌های

سني واكسینه شده یا خواهند شد. اما هنوز هم در معادلات آموزش و پرورش مساله خود دانش‌آموزان به نظر نادیده گرفته میشود، در حالی که با گسترش موج دلتا در کشور و لبریز شدن بیمارستان‌های کودکان از اطفال، کودکان و نوجوانان مبتلا به کرونا مشخص شد که نمیتوان در برابر این سویه جدید مانند نوع ابتدایی ویروس کرونا عمل کرد. در امریکای شمالی و اتحادیه اروپا مجوز و روند واکسیناسیون 12 تا 17 ساله‌ها مدتی است آغاز شده، چین برای واکسیناسیون کودکان بالای سه سال اقدام کرده و البته اینها در شرایطی ممکن است که کشورها برای واکسیناسیون گروه‌های در معرض خطر و گروه‌های سنی بالای 18 سال، یعنی برای واکسیناسیون عمومی حداقل 70 درصد از جمعیت کشورشان واکن در اختیار داشته باشند. در عین حال وزیر بهداشت دو روز پیش گفته بود: «در کنار معلمان واکسیناسیون والدین در اولویت قرار گرفته و در هفته‌های آینده این کار آغاز میشود و امیدواریم با واردات واکن مربوط به گروه سنی زیر 18 سال که در دنیا به تایید میرسد دانش‌آموزان را نیز در برابر این بیماری واکسینه کنیم. حضور دانش‌آموزان در مدارس نه تنها آموزش و تحصیل آنها را به همراه دارد بلکه زمینه تقویت روابط اجتماعی و تعاملات فراگیر را به وجود می‌آورد که امروز دانش‌آموزان با دور شدن از فضای مدرسه دچار رخوت و حتی نوعی چاقی زمینه‌ای شده‌اند.» حالا سوال اینجا است که «روند واکسیناسیون» که بازگشایی مراکز آموزشی کشور به آن وابسته است چگونه پیش میرود؟

وعده‌های میلیونی

روز جمعه 12 مرداد ماه تعداد واکن‌های تزریق شده در کل کشور تنها به 138 هزار دوز رسید. از هفت استان خبر رسیده که برخی مراکز واکسیناسیون به دلیل نبود واکن درهای خود را بسته‌اند و سردرگمی برای دریافت واکن چند روزی است که دوباره رو به افزایش گذاشته. همزمان با این اخبار، در حالی که مدتی است گروه سنی اعلام شده برای واکسیناسیون از متولدان 50 پایین‌تر نیامده، خبرهای دیگری مدام در حال نوید رسیدن محموله‌های میلیونی به کشور هستند. روز جمعه، يك روز قبل از اینکه وزیر بهداشت بگوید بازگشایی مراکز آموزشی منوط به روند واکسیناسیون است، در صحبت‌های دیگری گفته بود: «مردم نگران تامین واکن کرونا نباشند، دولت تمام تلاش و توجه خود را برای تامین واکن و واکسیناسیون گذاشته است.» در عین حال انجام تنها 138 هزار مورد واکسیناسیون در يك شبانه‌روز نگران‌کننده است. یکی از نگرانی‌ها این است که طولانی شدن روند

واکسیناسیون عمومی بر موثر بودن واکسیناسیون تاثیرگذار خواهد بود.

روز گذشته مصطفی قانعی، دبیر کمیته علمی ستاد مبارزه با کرونا به ایلنا گفت: «در فرآیند واکسیناسیونی که یک سال مداوم طول بکشد، سطح ایمنی کسی که اول سال واکسن زده است به اندازه سطح ایمنیاش در آخر سال نیست، بنابراین واکسیناسیون باید طی سه ماه و ضربتی انجام شود.» برای همین است که فقط در صورت واکسیناسیون گسترده عمومی است که می‌توان با خیال راحت‌تری به سراغ بازگشایی مدارس رفت. او توضیح داده است: «در دنیا هم به این دلیل که سنین بالا را واکسینه کرده‌اند، بازگشایی مدارس داشته‌اند. زمانی که آنها افراد بزرگسال را واکسینه می‌کنند، اطمینان دارند که در سنین پایین مرگ و میر ندارند و در حد بیماری سرماخوردگی است. گروه در معرض مرگ بر اثر بیماری کرونا، سنین بالا هستند. واکسیناسیون در ایران نشان داد که در پیک پنجم درصد مرگ و میر سنین بالای هفتاد سال به وضوح کاهش پیدا کرده است. این نشان داد که واکسن مرگ را کم می‌کند. حالا تصور کنید که تمام افراد بالای 35 سال را واکسن زده‌اید، دیگر مرگی برای کشور نمی‌توان متصور شد. البته دانش‌آموزان می‌توانند ناقل باشند، اما به جمعیتی انتقال می‌دهند که واکسینه شده‌اند.» حالا به میزان دانش‌آموزان و والدین آنها باید جمعیت بیش از 3 میلیونی دانشجویان کشور را هم افزود، یعنی جدای از اعضای هیات علمی و کارمندان دانشگاه، بیش از 6 میلیون دوز واکنش برای دانشجویان لازم است.

در میان اخبار کرونا و مرگومیر که در تابستان امسال، بدترین و سیاه‌ترین روزهایش را در طول یک سال و نیم گذشته در کشور رقم زد، اخباری است که هر از گاهی از ورود واکسن به کشور می‌رسد. روز 11 شهریور ماه مهرداد جمالی ارونقی، معاون فنی گمرک ایران گفت: «یک میلیون و ۴۴۹ هزار و ۶۰۰ دوز واکسن آسترانکا از سید کووکس صبح امروز وارد کشور شد.» و بعد خبر از ورود «بزرگ‌ترین محموله واکسن وارداتی کرونا ظرف ۲۴ ساعت آینده» داد. روز بعد پنج میلیون دوز واکسن سینوفارم چینی در فرودگاه امام خمینی(ره) به نمایندگان وزارت بهداشت تحویل داده شد. طبق گفته‌های او تا زمان چاپ این مطلب باید چهار میلیون دوز دیگر واکسن هم وارد کشور شده باشد تا تعداد کل واکسن‌های دریافتی ایران در ماه‌های گذشته به 40 میلیون دوز برسد و این یعنی عدد لازم برای واکسینه کردن 20 میلیون نفر از جمعیت کشور. بنابر اعلام مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت بهداشت تاکنون ۱۹ میلیون و ۳۴۰ هزار و ۳۸۵ نفر دوز اول واکسن کرونا و ۹ میلیون و ۵۰۲ هزار و ۶۷۹ نفر نیز دوز دوم را تزریق

کرده‌اند. در واقع تعداد کسانی که واکسیناسیون کامل را انجام داده‌اند هنوز به 10 میلیون نفر هم نرسیده.

دور از مدرسه

بازگشایی مدارس حتی با ترس و لرز هم که شده در آمریکا در حال اجرا است. موج دلتا دوباره دارد این کشور را درمی‌نوردد و تعداد بستری‌ها و مرگومیرها را بالا می‌برد اما این بار یک تفاوت عمده با زمستان سال گذشته وجود دارد: وفور واکسن سبب شده تا کسانی که ضدیتی با واکسیناسیون ندارند، واکسن دریافت کرده و تا حدی به زندگی عادی خود برگشته باشند. در این میان مدارس هم با تکیه بر همین واکسیناسیون عمومی گشوده شدند و حالا بحث بر سر این است که با وجود کسانی که در مقابل واکسن مقاومت می‌کنند باید کودکان را مجبور به استفاده از ماسک در محیط مدرسه کرد یا نه. هر کشوری به فراخور نسبتش با کرونا مسائل خودش را دارد.

در ایران مانند باقی کشورها، دوری از مدرسه هشدارهای فراوان را برانگیخته است، سلامت جسمی و روانی کودکان به دور از محیط‌های اجتماعی در معرض تهدید است و در این میان دانش‌آموزان پایه‌های دبستان لطمات تحصیلی بسیار می‌خورند. به همین دلیل روز گذشته رضوان حکیمزاده، معاون ابتدایی آموزش و پرورش خبر از استمرار «طرح تثبیت و جبران یادگیری مهارت‌های دوره ابتدایی» در سال تحصیلی جدید داد. مرکز اطلاع‌رسانی آموزش و پرورش به نقل از او نوشت: «با توجه به شرایط آموزش غیرحضوری دانش‌آموزان در سال گذشته، یکی از استراتژی‌های معاونت آموزش ابتدایی، شناسایی ضعف‌های احتمالی برخی دانش‌آموزان در یادگیری مهارت‌های پایه است. در دوره تابستان، بخشنامه‌ای تحت عنوان «طرح جبران و تثبیت یادگیری» به تمام مدارس کشور، ارسال شده که به موجب آن تمام دانش‌آموزانی که در کارنامه آنها برای درس‌های «فارسی» و «ریاضی» دوره اول ابتدایی و در درس‌های «فارسی»، «علوم» و «ریاضی» دوره دوم ابتدایی قابل قبول و نیازمند تلاش منظور شده است؛ مشمول این برنامه جبرانی می‌شوند.» معاون آموزش ابتدایی با بیان اینکه از اهداف اجرای این طرح می‌توان به: «تعمیق یادگیری و تقویت بنیه علمی دانش‌آموزان»، «حمایت از دانش‌آموزان لازم‌التوجه و کاهش افت تحصیلی»، «تکرار پایه و ترک تحصیل»، به ویژه در پایه‌های اول و دوم ابتدایی اشاره کرد و افزود: «از آنجا که یادگیری مهارت‌های پایه؛ سنگ بنای یادگیری‌های بعدی است؛ برنامه ما برای ابتدای سال تحصیلی نیز این است که با همکاری معلمان، «طرح تثبیت و جبران یادگیری مهارت‌های پایه

دانش‌آموزان دوره ابتدایی» را با جدیت دنبال کنیم.»
نه تنها برای بازگشایی مراکز آموزشی که برای حفظ سلامت عمومی، کاهش مرگ و میر و البته پیشگیری از تکرار آنچه در موج پنجم بر مردم ایران گذاشت، دو سه ماه پیشرو برای محک زدن توان وزارت بهداشت و دولت جدید در اجرای سریع‌تر واکسیناسیون اهمیت عمده‌ای دارد. قانعی، عضو ستاد مقابله با کرونا در گفت‌وگویش با ایلنا در پاسخ به این سوال که آیا اتمام واکسیناسیون تا دهه فجر امسال طبق وعده وزیر بهداشت جدید، با توجه به نگرانی‌ها از احتمال شیوع سویه لامبدا در پاییز دیر نیست؟ گفت: «در واکسیناسیونی که یک سال مداوم طول بکشد، سطح ایمنی کسی که اول سال واکسن زده است به اندازه سطح ایمنی‌اش در آخر سال نیست. واکسیناسیون باید طی سه ماه و ضربتی انجام شود. بعد از این واکسیناسیون، مرگ و میر به شدت پایین می‌آید و پس از آن باید برای موارد خطرناکی که بروز می‌کند، تست‌های تشخیصی و ایزوله کردن بیمار را اعمال کنیم. نمی‌توانیم واکسن بزیم و بعد بگوییم مردم هر جا که می‌خواهند بروند. باید شناسایی بیماران و ایزوله کردن آنها و واکسیناسیون را اعمال کنیم، به این می‌گویند قرنطینه هوشمند. همه اینها در کنار یکدیگر جواب می‌دهد.»

□□□□□□ □□□□□□ 1400 □□□□□□ 14 □□□□□□ □□□□□□ □□□□